

Onderwerp	Benoeming leden centraal stembureau gemeenteraadsverkiezingen
Zaaknummer	3785-2023
B&W vergadering	
Integrale advisering	Jeanet van Olst, juridisch adviseur
Portefeuillehouder	Dhr. M.P. (Martijn) Dadema
Voor informatie	Michiel Brouwer

Bestuurssamenvatting

Op 23 november 2021 heeft uw college een hoofdstembureau voor de gemeenteraadsverkiezingen benoemd (zaaknummer 74185-2021). Op grond van de toenmalige Kieswet trad dat hoofdstembureau ook op als centraal stembureau. Het centraal stembureau werd dus indirect benoemd.

Door een aantal wijzigingen in de Kieswet per 1 januari 2023 is het door u aangewezen hoofdstembureau per die datum van rechtswege opgehouden te bestaan. Daarmee is ook het centraal stembureau opgehouden te bestaan.

De wetgever stelt in plaats daarvan een gemeentelijk stembureau en een centraal stembureau verplicht, die beide onafhankelijk van elkaar door uw college dienen te worden benoemd. De benoeming van een centraal stembureau is noodzakelijk om te kunnen blijven voorzien in vacaturevervulling voor de huidige gemeenteraad. Daartoe strekt dit collegevoorstel.

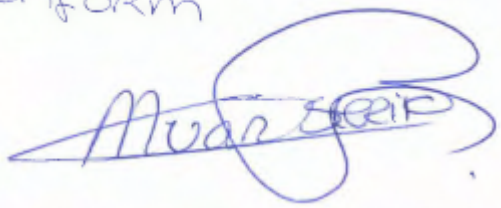
Beslispunten

de volgende personen voor de periode van 1 maart 2023 tot en met 31 december 2025 te benoemen als lid van het centraal stembureau voor gemeenteraadsverkiezingen in Raalte:

- Monique van Esterik, lid en plaatsvervangend voorzitter
- Michiel Brouwer, lid
- Jeanine Dijkstra, plaatsvervangend lid
- Lisanne Enserink, plaatsvervangend lid
- Meike Schrijver, plaatsvervangend lid

Besluit

Conform

Inleiding

Vóór de wijziging van de Kieswet per 1 januari 2023 moest voor elke gemeenteraadsverkiezing een hoofdstembureau worden ingesteld. Het had als enige taak: het opleveren van stemtotalen. Het hoofdstembureau trad van rechtswege ook op als centraal stembureau. Het centraal stembureau had (en behoudt) bredere verantwoordelijkheden, namelijk:

- Registreren van aanduidingen politieke partijen;
- Beoordelen en vaststellen van deelnemende kandidatenlijsten en daarop vermelde kandidaten;
- Beoordelen en vaststellen van de verkiezingsuitslag op basis van de stemtotalen van het gemeentelijk stembureau;
- Benoemen van gekozen kandidaten;
- Voorzien in vervanging van raadsleden die vertrekken of door ziekte tijdelijk terugtreden.

Door de wetswijziging is het hoofdstembureau (en daarmee dus ook het centraal stembureau) voor gemeenteraadsverkiezingen opgehouden te bestaan. Dat betekent dat het college van burgemeester en wethouders zal moeten voorzien in een centraal stembureau voor de gemeenteraadsverkiezingen.

Het centraal stembureau bestaat in de nieuwe Kieswet uit drie of vijf leden, van wie er één voorzitter en één plaatsvervangend voorzitter is. De burgemeester is op grond van de wet voorzitter en wordt dus niet benoemd. De keuzemogelijkheid van drie of vijf leden is ingegeven vanuit het oogpunt van uitvoerbaarheid. Wie zitting heeft in een centraal stembureau mag voor diezelfde verkiezing immers niet een andere formele rol in het verkiezingsproces vervullen. Denk daarbij aan rollen als stembureaulid of -voorzitter of lid van het gemeentelijk stembureau. Vanuit de wetenschap dat het ambtelijk apparaat door verkiezingen in personele zin aanzienlijk belast wordt, heeft de wetgever de mogelijkheid gecreëerd het centraal stembureau in afgeslankte vorm in te stellen. Zo blijven meer ambtenaren beschikbaar voor andere formele rollen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Het vaststellen van de stemtotalen wordt sinds de wetswijziging niet meer door het hoofdstembureau uitgevoerd. In plaats van het hoofdstembureau stelt het college van burgemeester en wethouders voor elke verkiezing een gemeentelijk stembureau in. Het gemeentelijk stembureau heeft daarmee de taak van de hoofdstembureaus overgenomen. We kennen het gemeentelijk stembureau al vanuit het experiment centrale stemopneming en is in de nieuwe Kieswet verplicht gesteld voor elke gemeente, ongeacht de wijze van stemopneming; centraal én decentraal. Het voordeel van gemeentelijke stembureaus is de mogelijkheid om onvolkomenheden of verschillen in de telling van de stemmen op te lossen voordat de stemtotalen naar het centraal stembureau gaan.

Resumerend zijn de volgende wijzigingen in de Kieswet aangebracht:

- Hoofd- en centraal stembureau zijn uit elkaar getrokken;
- Het hoofdstembureau is komen te vervallen;
- In plaats van het hoofdstembureau komt per verkiezing een gemeentelijk stembureau, aangewezen door het college en in functie tot over toelating van gekozenen voor die verkiezing is beslist;
- Het centraal stembureau wordt een op zichzelf staand orgaan, aangewezen door het college en in functie voor vier kalenderjaren (aangezien de raad een zittingsperiode heeft van vier jaren).

Beoogd effect

Een centraal stembureau in te stellen conform artikel E 15 van de gewijzigde Kieswet.

Argumenten

1. Uw college geeft met het voorgestelde besluit uitvoering aan de wettelijke verplichtingen vanuit de per 1 januari 2023 gewijzigde Kieswet.
2. Het voorstel voorziet in een centraal stembureau bestaande uit drie leden. Daarmee blijven meer ambtenaren beschikbaar voor andere formele rollen bij gemeenteraadsverkiezingen.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Kanttekeningen

Leden van het centraal stembureau voor gemeenteraadsverkiezingen is het niet toegestaan een andere formele rol te vervullen bij diezelfde verkiezing.

Financiën

Niet van toepassing.

Vervolg

De benoemde leden ontvangen een besluit van hun benoeming. Aangezien de gemeenteraadsverkiezing en de daarmee samenhangende werkzaamheden in 2022 hebben plaatsgehad, zal er pas in de aanloop naar de eerstvolgende gemeenteraadsverkiezing concrete actie van het centraal stembureau worden verwacht. Dit zal eind 2025 zijn. In diezelfde periode ontvangt uw college een voorstel voor het instellen van het gemeentelijk stembureau.

Communicatie

Niet van toepassing.

Bijlagen

Geen